

MT

MT

MT

IL-KUMMISSJONI EWROPEA

Brussel 19.2.2010
KUMM(2010)30 finali

2010/0016 (NLE)

Proposta għal

DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL

rigward il-konklużjoni, f'isem l-Unjoni Ewropea, tal-Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali għall-Konvenzjoni għall-Harsien tal-Ambjent tal-Bahar u tar-Reġjun Kostali tal-Mediterran

MEMORANDUM TA' SPJEGAZZJONI

1. Il-Konvenzjoni għall-Harsien tal-Ambjent tal-Baħar u r-Regjun Kostali tal-Mediterran, magħrufa wkoll bhala l-"Konvenzjoni ta' Barċellona", inizjalment giet iffirmata f'Barċellona fis-16 ta' Frar 1976 u giet emendata fl-10 ta' Ġunju 1995. Il-Konvenzjoni dahlet fis-sehħ fid-9 ta' Lulju 2004. L-Unjoni Ewropea hija Parti Kontraenti fil-Konvenzjoni, kif inhuma l-Istati Membri kollha tal-kosta Mediterranja tal-UE. L-Artikolu 4, il-paragrafu 3 tal-Konvenzjoni emendata jobbliga speċifikament lill-Partijiet biex jippromwovu l-ġestjoni integrata taż-żona kostali, filwaqt li jitqies il-harsien ta' żoni ta' interess ekoloġiku u tal-pajsaġġ kif ukoll l-użu razzjonali tar-rizorsi naturali.

2. Fl-UE, l-istrument prinċipali li jippromwovi l-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali huwa r-Rakkomandazzjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tikkonċerna l-implimentazzjoni tal-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fl-Ewropa (2002/413/KE, ĠU L 148, 6.6.2002). Il-Kapitolu V tar-Rakkomandazzjoni jishaq fuq l-importanza tal-kooperazzjoni fl-ibħra reġjonali sabiex jinkisbu koordinazzjoni u rispons aħjar għall-kwistjonijiet kostali transkonfinali. L-Unjoni Ewropea tippromwovi l-ġestjoni integrata fuq skala ikbar permezz ta' strumenti orizzontali, inkluż fil-qasam tal-harsien ambjentali, u billi tiżviluppa bażi xjentifika soda għaliha, permezz tal-programmi tagħha ta' rċerka. Għalhekk, dawn l-attivitajiet jikkontribwixxu għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali. Il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali hija waħda mill-komponenti tal-Politika Integrata tal-Baħar tal-UE.

3. In-negozjati li jwasslu għal Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fil-Mediterran (minn issa 'l quddiem il-Protokoll ICZM) twettqu fil-kuntest tal-Konvenzjoni ta' Barċellona tal-2006 u l-Protokoll li rriżulta għe adottat f'Madrid fil-21 ta' Jannar 2008 fil-Konferenza tal-Plenipotenżjarji. Il-Protokoll ICZM għe approvat f'isem il-Komunità Ewropea, sugġett għal konklużjoni sussegwenti f'data aktar tard bid-Deciżjoni tal-Kunsill tal-4 ta' Diċembru 2008 (2009/89/KE, ĠU L 34, 4.2.2009). L-Istati Membri tal-UE li huma Parti fil-Konvenzjoni ta' Barċellona kollha ffirmaw il-Protokoll, minnbarra Ċipru. Il-Partijiet issa qed jithegġu biex jirratifikaw il-Protokoll sabiex jidhol fis-sehħ mill-aktar fis. Il-proċessi ta' ratifikazzjoni u ta' adeżjoni jinsabu għaddejnin.

4. Iz-żoni kostali Mediterranji jkomplu jgarrbu pressjonijiet kbar fuq l-ambjent u d-degradazzjoni tar-rizorsi kostali. L-espansjoni urbana hija intensa fil-Mediterran, li timplika telf gradwali ta' żoni naturali, ta' bijodiversità u kompetizzjoni akbar għar-rizorsi tal-ilma. Problemi tal-erożjoni kostali u tal-għargħar ta' kosti li jinsabu fil-baxx huma ggravati bl-invażjoni urbana fuq l-inhawi viċin tal-kosta u fuq il-pjanuri tal-għargħar¹. It-tkabbir previst tal-popolazzjoni kkonċentrat f'żoni urbani tal-kosta, il-flussi turistiċi kważi doppji u t-tkabbir ulterjuri fit-trasport x'aktarx jaggravaw il-pressjonijiet. Kważi 50 % tal-kosta tista' tkun mibnija sal-2025, b'żieda minn 40 % fis-sena 2000². Barra minn hekk il-baċir Mediterran huwa meqjus bhala wiehed mill-iktar żoni vulnerabbli fir-rigward tal-impatti tat-tibdil fil-klima³. Il-Protokoll jipprovd i qafas biex jistimula approċċ aktar kuncertat u integrat, li hu meħtieġ biex jiġu indirizzati dawn il-problemi b'mod aktar effikaċi u biex jinkiseb żvilupp aktar sostenibbli taż-żoni kostali tal-Mediterran.

---

¹ Il-bidla fl-uċuħ taż-żoni kostali Ewropej, EEA, 2006.

² Futur Sostenibbli għall-Mediterran – The Blue Plan's Environment and Development Outlook, UNEP/MAP Blue Plan, Lulju 2006.

³ White paper tal-Kummissjoni: L-adattament għat-tibdil fil-klima: Lejn qafas Ewropew għall-azzjoni, COM (2009)147 finali, 1.4.2009.

5. Il-Protokoll ikopri firxa wiesgħa ta' dispożizzjonijiet li se jehtieg li jigu implimentati minn livelli differenti ta' amministrazzjoni filwaqt li jitqiesu l-principji tas-sussidjarjetà u tal-proporzjonalità. Filwaqt li huwa xieraq għall-Unjoni Ewropea li tkun ta' appoġġ għall-ġestjoni integrata taż-zona kostali, waqt li titqies, *inter alia*, in-natura transkonfinali tal-bieċa l-kbira tal-problemi ambjentali, l-Istati Membri u l-awtoritajiet rilevanti kompetenti tagħhom se jkunu responsabbli għad-disinn u l-implimentazzjoni ta' ċerti miżuri dettaljati stabbiliti fil-Protokoll b'rabta mat-territorju kostali, bħalma hu l-istabbiliment taż-zoni fejn il-kostruzzjoni mhijiex permessa.

Fid-dawl ta' dan, huwa xieraq għall-Unjoni Ewropea li tikkonkludi l-Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fil-Mediterran.

Proposta għal

DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL

rigward il-konklużjoni, f'isem l-Unjoni Ewropea, tal-Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali għall-Konvenzjoni għall-Ħarsien tal-Ambjent tal-Baħar u tar-Reġjun Kostali tal-Mediterran

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 192(1), flimkien mal-Artikolu 218(6)(a), tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposti tal-Kummissjoni Ewropea⁴,

Wara li kkunsidra l-approvazzjoni tal-Parlament Ewropew⁵,

Billi:

- (1) Il-Konvenzjoni għall-Ħarsien tal-Baħar Mediterran mit-Tnigġis, li sussegwentement giet imsemmija mill-ġdid bhala l-Konvenzjoni għall-Ħarsien tal-Ambjent tal-Baħar u tar-Reġjun Kostali tal-Mediterran (minn hawn 'il quddiem imsemmija bhala l-Konvenzjoni ta' Barċellona) giet konkluża f'isem il-Komunità Ewropea bid-Deċizjonijiet tal-Kunsill 77/585/KEE⁶ u 1999/802/KE⁷.
- (2) Skont l-Artikolu 4.3(e) tal-Konvenzjoni ta' Barċellona, il-Partijiet Kontraenti għandhom jimpenjaw ruhhom li jippromwovu l-ġestjoni integrata taż-żoni kostali, filwaqt li jqisu l-ħarsien ta' żoni ta' interess ekoloġiku u tal-pajsagg kif ukoll l-użu razzjonali tar-riżorsi naturali.
- (3) Ir-Rakkomandazzjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Mejju 2002, dwar l-implimentazzjoni tal-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fl-Ewropa⁸, u b'mod partikolari l-Kapitlu V tagħha, thegġeg l-implimentazzjoni mill-Istati Membri tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali fil-kuntest tal-konvenzjonijiet eżistenti mal-pajjiżi ġirien, fosthom Stati li mhumiex Membri, fl-istess baħar reġjonali.
- (4) L-Unjoni Ewropea thegġeg il-ġestjoni integrata fuq skala ikbar permezz ta' strumenti orizzontali, inkluż fil-qasam tal-ħarsien ambjentali, u billi tiżviluppa bażi xjentifika soda għaliha, permezz tal-programmi tagħha ta' riċerka. Għalhekk, dawn l-attivitajiet jikkontribwixxu għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali.

---

⁴ ĠU C , , p. .

⁵ ĠU C , , p. .

⁶ ĠU L 240, 19.9.1977, p. 1.

⁷ ĠU L 322, 14.12.1999, p. 32.

⁸ ĠU L 148, 6.6.2002, p. 24.

- (5) Il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali hija komponent wieħed tal-Politika Integrata Marittima tal-UE kif approvata mill-Kunsill Ewropew f'Lisbona, fit-13 u l-14 ta' Diċembru 2007 u kif spjegata wkoll fid-dettall fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Lejn Politika Marittima Integrata għal tmexxija aħjar fil-Mediterran"⁹ u li iktar tard kienet milqugħa mill-Kunsill tal-Affarijiet Ġenerali fil-konklużjonijiet tiegħu dwar Politika Marittima Integrata tas-16 ta' Novembru 2009.
- (6) Bid-Deciżjoni tal-Kunsill tal-4 ta' Diċembru 2008¹⁰, gie ffirmat il-Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fil-Mediterran (minn issa 'l quddiem imsejjaħ il-Protokoll ICZM) għall-Konvenzjoni ta' Barċellona fisem il-Komunità Ewropea, soġġett għal konklużjoni sussegwenti tagħha f'data aktar tard.
- (7) Iż-żoni kostali tal-Mediterran ikomplu jgarrbu pressjonijiet kbar fuq l-ambjent u d-degradazzjoni tar-riżorsi kostali. Il-Protokoll ICZM jipprovdi qafas biex jstimula approċċ aktar ikkonċertat u integrat, li jinvolvi lill-partijiet ikkonċernati pubbliċi u privati inklużi s-soċjetà ċivili u l-operaturi ekonomiċi. Approċċ inklussiv bħal dan, ibbażat fuq l-aħjar osservazzjoni u għarfien xjentifiċi disponibbli, huwa mitlub sabiex dawn il-problemi jiġu indirizzati b'mod iktar effettiv u biex jinkiseb żvilupp iktar sostenibbli taż-żoni kostali tal-Mediterran.
- (8) Il-Protokoll ICZM ikopri firxa wiesgħa ta' dispożizzjonijiet li jeħtieġ li jiġu implimentati minn livelli differenti ta' amministrazzjoni filwaqt li jitqiesu l-prinċipji tas-sussidjarjetà u tal-proporzjonalità. Filwaqt li huwa xieraq għall-Unjoni Ewropea li tkun ta' appoġġ għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali, waqt li titqies, *inter alia*, in-natura transkonfinali tal-biċċa l-kbira tal-problemi ambjentali, l-Istati Membri u l-awtoritajiet kompetenti rilevanti tagħhom se jkunu responsabbli għad-disinn u l-implimentazzjoni fit-territorju kostali ta' ċerti miżuri dettaljati stipulati fil-Protokoll ICZM, bħalma hu l-istabbiliment taż-żoni fejn il-kostruzzjoni mhijiex permessa.
- (9) Il-Protokoll ICZM għandu jiġi konkluż,

ADOTTAT DIN ID-DECIŻJONI:

Artikolu 1

Il-Protokoll dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali għall-Konvenzjoni għall-Ħarsien tal-Ambjent tal-Baħar u tar-Reġjun Kostali tal-Mediterran huwa b'dan konkluż.

It-test tal-Protokoll huwa meħmuż ma' din id-Deciżjoni.

Artikolu 2

Il-President tal-Kunsill għandu jahtar lill-persuna bis-setgħa li tipproċedi, fisem l-Unjoni Ewropea, għad-depożitu tal-istrument ta' approvazzjoni, bil-Gvern ta' Spanja li jassumi l-irwol ta' Depożitarju, skont l-Artikolu 37 tal-Protokoll, sabiex jiġi espress il-kunsens tal-Unjoni Ewropea li tintrabat bil-Protokoll.

---

⁹ COM(2009)466 finali, 11.9.2009.

¹⁰ ĠU L 34, 4.2.2009, p. 17.

Artikolu 3

Din id-Deciżjoni għandha tidhol fis-seħh fil-jum tal-adozzjoni tagħha. Hi għandha tiġi ppubblikata f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*. Id-data tad-dhul fis-seħh tal-Protokoll għandha tiġi ppubblikata f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Magħmul fi Brussell,

*Għall-Kunsill
Il-President*

PROTOKOLL

dwar il-Ġestjoni Integrata taż-Żona Kostali fil-Mediterran

IL-PARTIJIET KONTRAENTI TA' DAN IL-PROTOKOLL ,

BĦALA PARTIJIET fil-Konvenzjoni għall-Harsien tal-Ambjent tal-Baħar u tar-Regjun Kostali tal-Mediterran, adottata f'Barcellona fis-16 ta' Frar 1976 u emendata fl-10 ta' Ġunju 1995,

XEWQANA li jimplimentaw l-obbligi stipulati fl-Artikolu 4(3)(e) u (5), tal-Konvenzjoni msemmija,

FILWAQT li jqisu li ż-żoni kostali tal-Baħar Mediterran huma l-wirt naturali u kulturali komuni tal-popli tal-Mediterran u li għandhom jiġu kkonservati u użati b'mod ġudizzjuż għall-benefiċċju tal-generazzjonijiet tal-lum u dawk tal-gejjieni,

IKKONĊERNATI dwar iż-żieda fil-pessjoni antropika fuq iż-żoni kostali tal-Baħar Mediterran li qed thedded in-natura fragli tagħhom u xewqana li jwaqqfu u jreggħu lura l-proċess tad-degradazzjoni kostali u li jnaqqsu b'mod sinifikanti t-telf tal-bijodiversità tal-ekosistemi kostali,

IMĦASSBA dwar ir-riskji li qed jheddu ż-żoni kostali u li huma dovuti għat-tibdil fil-klima, li x'aktarx se jirriżultaw, *inter alia*, f'żieda fil-livell tal-baħar, u konxji tal-htieġa li jiġu adottati miżuri sostenibbli biex jonqos l-impatt negattiv tal-fenomeni naturali,

KONVINTI li, bħala riżors ekoloġiku, ekonomiku u soċjali li ma jistax jiġi sostitwit, l-ippjanar u l-ġestjoni taż-żoni kostali bil-għan tal-konservazzjoni u l-iżvilupp sostenibbli tagħhom jehtieġu approċċ integrat speċifiku fil-livell tal-baċir tal-Mediterran kollu kemm hu u tal-Istati kostali tiegħu, filwaqt li jitqiesu d-diversità tagħhom u partikolarment il-htigijiet speċifiċi tal-gzejjer relatati mal-karatteristiċi geomorfoloġiċi,

FILWAQT li jqisu l-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar il-Liġi tal-Baħar, li saret f'Montego Bay fl-10 ta' Diċembru 1982, il-Konvenzjoni dwar l-Artijiet Mistagħdra ta' Importanza Internazzjonali, speċjalment bħala l-Habitat għall-Għasafar tal-Ilma, li saret f'Ramsar fit-2 ta' Frar 1971, u l-Konvenzjoni dwar id-Diversità Bijoloġika, li saret f'Rio de Janeiro fil-5 ta' Ġunju 1992, li ħafna Stati kostali tal-Mediterran u l-Komunità Ewropea huma Partijiet għalihom,

IKKONĊERNATI partikolarment li jaġixxu f'kooperazzjoni għall-iżvilupp ta' pjanijiet xierqa u integrati għall-ġestjoni taż-żona kostali skont l-Artikolu 4(1)(e), tal-Konvenzjoni ta' Qafas tan-Nazzjonijiet Uniti dwar it-Tibdil fil-Klima, li saret f'New York fid-9 ta' Mejju 1992,

ABBAŽI tal-esperjenza eżistenti fil-ġestjoni integrata taż-żona kostali u x-xogħol ta' diversi organizzazzjonijiet, inklużi l-istituzzjonijiet Ewropej,

ABBAŽI tar-rakkomandazzjonijiet u l-ħidma tal-Kummissjoni Mediterranja dwar l-Iżvilupp Sostenibbli u tar-rakkomandazzjonijiet tal-Laqgħat tal-Partijiet Kontraenti li saru f'Tunis fl-1997, f'Monako fl-2001, f'Catania fl-2003, u f'Portoroz fl-2005, u l-Istrateġija Mediterranja għall-Iżvilupp Sostenibbli adottata f'Portoroz fl-2005,

IDDETERMINATI li jsaħħu fil-livell Mediterran l-isforzi li saru mill-Istati kostali biex jiżguraw ġestjoni integrata taż-żona kostali,

IDDETERMINATI li jstimulaw inizjattivi nazzjonali, reġjonali u lokali permezz ta' azzjoni ta' promozzjoni koordinata, kooperazzjoni u sħubija mal-atturi varji kkonċernati bil-għan li tithegġeġ tmexxija effiċjenti bl-iskop ta' ġestjoni integrata taż-żona kostali,

XEWQANA li jiżguraw il-kisba ta' koerenza fir-rigward tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali fl-applikazzjoni tal-Konvenzjoni u l-Protokoll tagħha,

FTIEHMU KIF ĠEJ:

TAQSIMA I

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Obbligi ġenerali

F'konformità mal-Konvenzjoni għall-Harsien tal-Ambjent tal-Baħar u tar-Regjun Kostali tal-Mediterran u l-Protokoll tagħha, il-Partijiet għandhom jistabbilixxu qafas komuni għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali tal-Mediterran u għandhom jiehdu l-miżuri neċessarji biex isaħħu l-kooperazzjoni reġjonali għal dan il-ghan.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan il-Protokoll:

- (a) "Partijiet" tfisser il-Partijiet Kontraenti għal dan il-Protokoll;
- (b) "Konvenzjoni" tfisser il-Konvenzjoni għall-Harsien tal-Ambjent tal-Baħar u r-Regjun Kostali tal-Mediterran, li saret f'Barcellona fis-16 ta' Frar 1976, kif emendata fl-10 ta' Ġunju 1995.
- (c) "Organizzazzjoni" tfisser il-korp imsemmi fl-Artikolu 17 tal-Konvenzjoni;
- (d) "Ċentru" tfisser iċ-Ċentru ta' Attività Reġjonali għall-Programmi ta' Azzjonijiet Prijoritarji.
- (e) "Żona kostali" tfisser il-medda geomorfoloġika fuq kwalunkwe naħa tal-kosta tal-baħar li fiha sseħħ l-interazzjoni bejn il-meded tal-baħar u tal-art fis-sura ta' sistemi kumplessi ekoloġiċi u ta' rizorsi magħmula minn komponenti bijotiċi u abijotiċi li jeżistu u jaġixxu flimkien mal-komunitajiet tal-bnedmin u l-attivitajiet soċjoekonomiċi rilevanti.
- (f) "Il-ġestjoni integrata taż-żona kostali" tfisser proċess dinamiku għall-ġestjoni sostenibbli u l-użu taż-żoni kostali, filwaqt li jittiehdu f'kunsiderazzjoni l-fragilità tal-ekosistemi u tal-pajsaġġi kostali, id-diversità ta' attivitajiet u użi, l-interazzjonijiet tagħhom, l-orientazzjoni marittima ta' ċerti attivitajiet u użi u l-impatt tagħhom kemm fuq il-meded tal-baħar kif ukoll fuq dawk tal-art.

Artikolu 3

Kopertura ġeografika

1. Iż-żona li għaliha japplika l-Protokoll għandha tkun iż-żona tal-Baħar Mediterran kif definita fl-Artikolu 1 tal-Konvenzjoni. Iż-żona hija definita wkoll permezz ta':

(a) il-limitu fuq in-naħa tal-baħar taż-żona kostali, li għandu jkun il-limitu estern tal-baħar territorjali tal-Partijiet; kif ukoll

(b) il-limitu fuq in-naħa tal-art taż-żona kostali, li għandu jkun il-limitu tal-unitajiet kostali kompetenti kif definit mill-Partijiet.

2. Jekk, fi hdan il-limiti tas-sovranità tagħha, Parti individwali tistabilixxi limiti differenti minn dawk previsti fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, għandha tikkomunika dikjarazzjoni lid-Depożitarju fil-hin tad-depożitu tal-istrument ta' ratifika, aċċettazzjoni, approvazzjoni jew adegżjoni tagħha għal dan il-Protokoll, inkella fi kwalunkwe ħin sussegwenti, sakemm:

(a) il-limitu fuq in-naħa tal-baħar ikun anqas mil-limitu tal-baħar territorjali;

(b) il-limitu fuq in-naħa tal-art ikun differenti, b'aktar jew b'anqas, mil-limiti tat-territorju tal-unitajiet kostali kif definiti hawn fuq, sabiex jiġu applikati, *inter alia*, l-approċċ tal-ekosistema u l-kriterji ekonomiċi u soċjali u biex jiġu kkunsidrati l-ħtiġijiet speċifiċi tal-gżejjer relatati ma' karatteristiċi geomorfoloġiċi kif ukoll l-effetti negattivi tat-tibdil fil-klima.

3. Kull Parti għandha tadotta jew tippromwovi fil-livell istituzzjonali xieraq azzjonijiet adegwati biex jgħarrfu lill-popolazzjonijiet u lil kull attur rilevanti dwar il-kopertura ġeografika ta' dan il-Protokoll.

Artikolu 4

Preżervazzjoni tad-drittijiet

1. Xejn f'dan il-Protokoll u l-ebda att adottat skont dan il-Protokoll ma għandu jippreġudika d-drittijiet, it-talbiet preżenti u futuri jew l-aspetti legali tal-ebda Parti li għandhom x'jaqsmu mal-Liġi tal-Baħar, b'mod partikolari, in-natura u l-firxa taż-żoni tal-baħar, il-konfini taż-żoni marittimi bejn l-Istati li jkollhom il-kosta faċċata ta' jew ma' ġenb xulxin, id-dritt u l-kundizzjonijiet ta' mogħdija permezz ta' kanali użati għan-navigazzjoni internazzjonali u d-dritt ta' mogħdija innoċenti fl-ibhra territorjali, kif ukoll in-natura u l-firxa tal-ġurisdizzjoni tal-Istat kostali, l-Istat tal-bandiera jew l-Istat tal-port.

2. L-ebda att jew attività li jsiru abbażi ta' dan il-Protokoll ma għandha tikkostitwixxi bażi biex issir, tiġi kkontestata jew diskussa xi talba għas-sovranità jew ġurisdizzjoni nazzjonali.

3. Id-dispożizzjonijiet ta' dan il-Protokoll huma mingħajr preġudizzju għal dispożizzjonijiet aktar restrittivi li jirrispettaw il-ħarsien u l-ġestjoni taż-żona kostali li hemm jew li jista' jkun hemm fi strumenti jew programmi internazzjonali tal-lum jew tal-futur.

4. Xejn f'dan il-Protokoll m'għandu jippreġudika l-attivitajiet u l-faċilitajiet ta' sigurtà u difiża nazzjonali; madankollu, kull Parti taqbel li tali aktivitajiet u faċilitajiet għandhom jiġu mħaddma jew stabbiliti, safejn dan ikun raġonevoli u prattikabbli, b'mod li jkun konsistenti ma' dan il-Protokoll.

Artikolu 5

L-għanijiet tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali

L-għanijiet tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali huma:

- (a) l-iffaċilitar, permezz tal-ippjanar razzjonali ta' attivitajiet, l-iżvilupp sostenibbli ta' żoni kostali billi jiġi żgurati li l-ambjent u l-pajsaġġi jiġu meqjusa f'armonija mal-iżvilupp ekonomiku, soċjali u kulturali;
- (b) l-ippreżervar ta' żoni kostali għall-benefiċċju tal-generazzjonijiet tal-lum u tal-gejjieni;
- (ċ) l-iżgurar tal-użu sostenibbli tar-riżorsi naturali, b'mod partikolari fir-rigward tal-użu tal-ilma;
- (d) l-iżgurar tal-prezervazzjoni tal-integrità tal-ekosistemi kostali, tal-pajsaġġi u tal-geomorfoloġija;
- (e) il-prevenzjoni u/jew it-tnaqqis tal-effetti tar-riskji naturali u b'mod partikolari tat-tibdil fil-klima, li jistgħu jiġu kkaġunati minn attivitajiet naturali jew tal-bniedem;
- (f) il-ksib tal-koerenza bejn l-inizjattivi pubbliċi u privati u bejn id-deċiżjonijiet kollha tal-awtoritajiet pubbliċi, fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali, li jaffettwaw l-użu taż-żona kostali.

Artikolu 6

Il-prinċipji ġenerali tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali

Fl-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet għandhom jiġu ggwidati mill-prinċipji tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali kif ġej:

- (a) b'mod partikolari, għandhom jiġu meqjusa l-ġid bijoloġiku u d-dinamiċi naturali u l-funzjonament taż-żona tat-tifriġ tal-baħar u n-natura komplementarja u interdipendenti tal-medda tal-baħar u dik tal-art li jiffurmaw entità waħda.
- (b) l-elementi kollha relatati mas-sistemi idroloġiċi, geomorfoloġiċi, klimatiċi, ekoloġiċi, soċjoekonomiċi u kulturali għandhom jitqiesu b'mod integrat, sabiex ma tinqabiżx il-kapaċità ta' kemm tiflaħ iż-żona kostali u biex jiġu evitati l-effetti negattivi tad-diżastri naturali u tal-iżvilupp.
- (c) għandu jiġi applikat l-approċċ tal-ekosistemi għall-ippjanar u l-ġestjoni kostali sabiex jiġi żgurat l-iżvilupp sostenibbli taż-żoni kostali.
- (d) għandha tiġi żgurata tmexxija xierqa li tippermetti l-partecipazzjoni adegwata u f'waqtha fi proċess trasparenti tat-teħid tad-deċiżjonijiet minn popolazzjonijiet lokali u partijiet ikkonċernati tas-soċjetà ċivili li huma involuti fiż-żoni kostali.
- (e) għandha ssir koordinazzjoni istituzzjonali organizzata b'mod transsettorjali tad-diversi awtoritajiet amministrattivi u reġjonali u lokali li huma kompetenti fiż-żoni kostali;
- (f) għandha ssir formulazzjoni ta' strateġiji tal-użu tal-art, pjanijiet u programmi li jkopru l-iżvilupp urban u l-attivitajiet soċjoekonomiċi, kif ukoll politiki settorjali rilevanti oħra;
- (g) għandhom jiġu kkunsidrati l-multipliċità u d-diversità ta' attivitajiet fiż-żoni kostali, u għandha tingħata prijorità, fejn meħtieġ, għal servizzi pubbliċi u għal attivitajiet li jirrikjedu, fis-sens ta' termini ta' użu u ta' fejn jinstabu, li jkunu qrib haġna tal-baħar.

(h) l-allokazzjoni ta' uzi madwar iż-żona kostali kollha kemm hi għandha tkun ibbilanċjata, filwaqt li għandhom jiġu evitati l-konċentrazzjoni u l-espansjoni tal-bliet bla bżonn;

(i) għandhom isiru valutazzjonijiet preliminari tar-riskji assoċjati mad-diversi attivitajiet tal-bniedem u mal-infrastruttura bil-għan tal-prevenzjoni u t-tnaqqis tal-impatt negattiv tagħhom fuq iż-żoni kostali;

(j) għandha ssir prevenzjoni kontra l-ħsara għall-ambjent kostali u, fejn dan iseħħ, għandu jiġi jsir ristawr xieraq.

Artikolu 7

Koordinazzjoni

1. Għall-finijiet tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali, il-Partijiet għandhom:

(a) jiżguraw koordinazzjoni istituzzjonali, fejn meħtieġ permezz ta' entitajiet jew mekkanizmi xierqa, sabiex jiġu evitati approċċi settorjali u sabiex jiġu ffaċilitati approċċi kumplessivi;

(b) jorganizzaw koordinazzjoni xierqa bejn id-diversi awtoritajiet kompetenti kemm għall-meded tal-baħar kif ukoll għal dawk tal-art taż-żoni kostali fis-servizzi amministrattivi differenti, u fil-livelli nazzjonali, reġjonali u lokali;

(c) jorganizzaw koordinazzjoni mill-qrib bejn l-awtoritajiet nazzjonali u l-entitajiet reġjonali u lokali fil-qasam tal-istrateġiji kostali, il-pjanijiet u l-programmi, u b'relazzjoni mad-diversi awtorizzazzjonijiet għal attivitajiet li jistgħu jinkisbu permezz ta' entitajiet ta' konsultazzjoni kongunti jew permezz ta' proċeduri għat-tehid tad-deċiżjonijiet b'mod kongunt.

2. L-awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali kompetenti għandhom, safejn dan ikun prattikabbli, jaħdmu flimkien sabiex isaħħu l-koerenza u l-effettività tal-istrateġiji kostali, il-pjanijiet u l-programmi stabbiliti.

TAQSIMA II

ELEMENTI TAL-ĠESTJONI INTEGRATA TAŻ-ŻONA KOSTALI

Artikolu 8

Il-harsien u l-użu sostenibbli taż-żona kostali

1. F'konformità mal-għanijiet u l-prinċipji stabbiliti fl-Artikoli 5 u 6 ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet għandhom jistinkaw biex jiżguraw l-użu sostenibbli u l-ġestjoni taż-żoni kostali sabiex jippreżervaw il-habitats naturali kostali, il-pajsaġġi, ir-riżorsi naturali u l-ekosistemi, f'konformità mal-istrumenti ġuridiċi internazzjonali u reġjonali.

2. Għal dan il-għan, il-Partijiet:

(a) għandhom jistabbilixxu fi hdan iż-żoni kostali, b'bidu mill-ogħla livell tal-ilma fix-xitwa, żona fejn il-bini mhux permess. Filwaqt li jiġu meqjusa, *inter alia*, iż-żoni affettwati direttament u negattivament mit-tibdil fil-klima u r-riskji naturali, din iż-żona ma tistax tkun anqas minn 100 metru fil-wisa', soġġett għad-dispożizzjonijiet tas-subparagrafu (b) hawn taht. Miżuri nazzjonali aktar stretti li jiddeterminaw din il-wisa' għandhom ikomplu japplikaw.

(b) jistgħu jadottaw, b'mod konsistenti mal-għanijiet u l-prinċipji ta' dan il-Protokoll, id-dispożizzjonijiet imsemmija hawn fuq:

1. għal proġetti ta' interess pubbliku,

2. f'żoni li għandhom restrizzjonijiet ġeografiċi partikolari jew restrizzjonijiet lokali oħra relatati mad-densità tal-popolazzjoni jew mal-htigijiet soċjali, fejn l-istrumenti ġuridiċi nazzjonali jipprovdu għal oqsma ta' residenza individwali, urbanizzazzjoni jew żvilupp.

(c) għandhom jinnotifikaw lill-Organizzazzjoni dwar l-istrumenti ġuridiċi nazzjonali tagħhom filwaqt li jipprovdu għall-adattamenti msemmija.

3. Il-Partijiet għandhom ukoll jipprovaw jiżguraw li l-istrumenti ġuridiċi nazzjonali tagħhom jinkludu l-kriterji għall-użu sostenibbli taż-żona kostali. Kriterji bħal dawn, li jqisu l-kundizzjonijiet lokali speċifiċi, għandhom jinkludu, *inter alia*, dan li ġej:

(a) l-identifikazzjoni u d-delimitazzjoni, minbarra ż-żoni protetti, żoni fil-miftuħ li fihom l-iżvilupp urban u attivitajiet oħra huma ristretti jew, fejn meħtieġ, ipprojbiti;

(b) il-limitazzjoni tal-estensjoni lineari tal-iżvilupp urban u l-ħolqien ta' infrastruttura ġdida tat-trasport tul il-kosta;

(c) l-iżgurar li l-aspetti ambjentali jiġu integrati fir-regoli dwar il-ġestjoni u l-użu tal-qasam marittimu pubbliku;

(d) il-forniment lill-pubbliku tal-libertà ta' aċċess għall-baħar u tul ix-xatt;

(e) ir-restrizzjoni jew, fejn meħtieġ, il-projbizzjoni tal-moviment u l-ipparkjar ta' vetturi tal-art, kif ukoll il-moviment u l-ankraġġ ta' bastimenti tal-baħar, f'żoni naturali fragli fuq l-art jew fuq il-baħar, inklużi x-xtajtiet u d-duni tar-ramel.

Artikolu 9

Attivitajiet ekonomiċi

1. F'konformità mal-għanijiet u l-prinċipji stabbiliti fl-Artikoli 5 u 6 ta' dan il-Protokoll, u wara li ttiehdu f'kunsiderazzjoni d-dispożizzjonijiet rilevanti tal-Konvenzjoni ta' Barċellona u l-Protokoll tagħha, il-Partijiet għandhom:

(a) jagħtu attenzjoni speċifika lill-attivitajiet ekonomiċi li jirrikjedu li jkunu qrib ħafna tal-baħar;

(b) jiżguraw li d-diversi attivitajiet ekonomiċi jnaqqsu kemm jista' jkun l-użu tar-rizorsi naturali u jqisu l-ħtiġijiet tal-ġenerazzjonijiet tal-futur;

(c) jiżguraw ir-rispett għall-ġestjoni integrata tar-rizorsi tal-ilma u għall-ġestjoni tal-iskart li ma tagħmilx ħsara lill-ambjent;

(d) jiżguraw li l-ekonomija kostali u marittima tiġi adattata għan-natura fragli taż-żoni kostali u li r-rizorsi tal-baħar jitharsu mit-tniġġis;

(e) jiddefinixxu indikaturi għall-iżvilupp ta' attivitajiet ekonomiċi biex jiżguraw l-użu sostenibbli taż-żoni kostali u jnaqqsu l-pressjonijiet li jaqbzu l-kapaċità tagħhom;

(f) jipromwovu kodiċijiet ta' prassi tajba fost l-awtoritajiet pubbliċi, l-atturi ekonomiċi u l-organizzazzjonijiet mhux governattivi.

2. Barra minn hekk, fir-rigward tal-attivitajiet ekonomiċi li ġejjin, il-Partijiet jaqblu li:

(a) Fl-agrikoltura u fl-industrija,

jigi ggarantit livell għoli ta' ħarsien tal-ambjent fil-post u fl-operat tal-attivitajiet agrikoli u tal-industrija sabiex jiġu ppreżervati l-ekosistemi u l-pajsaġġi kostali u jipprevjenu t-tniġġis tal-baħar, tal-ilma, tal-arja u tal-ħamrija;

(b) Fis-sajd,

(i) titqies il-ħtieġa li jitharsu ż-żoni tas-sajd fil-proġetti tal-iżvilupp;

(ii) jiġi żgurati li l-prassi tas-sajd ikunu kompatibbli mal-użu sostenibbli tar-rizorsi naturali tal-baħar;

(c) Fl-akkwakultura,

(i) titqies il-ħtieġa li jitharsu ż-żoni tal-akkwakultura u tal-frott tal-baħar fil-proġetti tal-iżvilupp;

(ii) tiġi rregolata l-akkwakultura permezz tal-kontroll tal-użu tad-dhul u tal-ġestjoni tal-iskart;

(d) Fit-turiżmu, fl-isport u fl-attivitajiet ta' rikreazzjoni,

(i) jithegġegħ it-turiżmu sostenibbli kostali li jippreżerva l-ekosistemi, ir-rizorsi naturali, il-wirt kulturali u l-pajsagġi kostali;

(ii) issir promozzjoni ta' forom speċifiċi tat-turiżmu kostali, inkluż it-turiżmu ekoloġiku, kulturali u rurali, filwaqt li jitharsu t-tradizzjonijiet tal-popolazzjonijiet lokali;

(iii) jiġu rregolati jew, fejn meħtieġ, ipprojbiti diversi attivitajiet ta' sport u rikreazzjoni, inklużi s-sajd ta' rikreazzjoni u l-estrazzjoni tal-frott tal-baħar;

(e) Fl-użu ta' rizorsi naturali speċifiċi,

(i) l-iskavar u l-estrazzjoni tal-minerali inklużi l-użu tal-ilma tal-baħar fl-impjanti tad-desalinazzjoni u l-isfruttament tal-ġebel, jiġu soġġetti għall-awtorizzazzjoni minn qabel,;

(ii) tiġi rregolata l-estrazzjoni tar-ramel, inkluż f'qiegħ il-baħar u fis-sedimenti tax-xmajjar, jew inkella tiġi pprojbita fil-każ li x'aktarx tkun se tolqot hażin l-ekwilibriju tal-ekosistemi kostali;

(iii) jiġu sorveljati ż-żoni kostali ta' taħt l-art fejn jinħażen l-ilma u ż-żoni dinamiċi ta' kuntatt jew fejn jiltaqa' l-ilma ħelu mal-ilma baħar, li jistgħu jiġu affettwati b'mod negattiv minħabba l-estrazzjoni tal-ilma ta' taħt l-art jew minħabba t-tnixxigħat għal go l-ambjent naturali;

(f) Fl-infrastruttura, fil-facilitajiet tal-enerġija, fix-xogħlijiet tal-port u fix-xogħlijiet u fl-istrutturi marittimi,

li tali infrastrutturi, faċilitajiet, xogħlijiet u strutturi jiġu soġġetti għall-awtorizzazzjoni bil-għan li l-impatt negattiv tagħhom fuq l-ekosistemi, il-pajsagġi u l-geomorfoloġija kostali kemm jista' jkun jitnaqqas jew, fejn xieraq, jiġi kkompensat b'miżuri mhux finanzjarji;

(g) Fl-attivitajiet marittimi,

jitwettqu attivitajiet marittimi b'tali mod li jiżguraw il-preżervazzjoni tal-ekosistemi kostali f'konformità mar-regoli, l-istandards, u l-proċeduri tal-konvenzjonijiet internazzjonali rilevanti.

Artikolu 10

Ekosistemi speċifiċi kostali

Il-Partijiet għandhom jieħdu miżuri għall-ħarsien ta' ċerti ekosistemi speċifiċi kostali, kif ġej:

1. Artijiet mistagħdra u estwarji

Minbarra l-holqien ta' żoni protetti, u bil-għan li jiġi evitat l-għejbien tal-artijiet mistagħdra u l-estwarji, il-Partijiet għandhom:

(a) iqisu l-istrateġiji nazzjonali kostali u l-pjanijiet u l-programmi kostali, u meta joħorġu l-awtorizzazzjonijiet, iqisu wkoll il-funzjoni ambjentali, ekonomika u soċjali tal-artijiet mistagħdra u tal-estwarji;

(b) jieħdu l-miżuri neċessarji biex jirregolaw jew, fejn meħtieġ, jipprojbixxu attivitajiet li jista' jkollhom impatt negattiv fuq l-artijiet mistagħdra u l-estwarji;

(c) jintrabtu li jwettqu, sa fejn dan ikun possibbli, ir-restawr tal-artijiet mistagħdra kostali ddegradati bil-għan li jiġi attivat mill-ġdid ir-rwol pożittiv tagħhom fil-proċessi ambjentali kostali.

2. Habitats tal-baħar

Il-Partijiet, filwaqt li jirrikonoxxu l-ħtieġa li jitharsu ż-żoni tal-baħar li jhaddnu habitats ospitanti u speċijiet b'valur ta' konservazzjoni għoli, tkun xi tkun il-klassifikazzjoni tagħhom bħala żoni protetti, għandhom:

(a) jadottaw miżuri li jiżguraw il-ħarsien u l-konservazzjoni, permezz ta' leġislazzjoni, ippjanar u ġestjoni ta' żoni tal-baħar u tal-kosta, b'mod partikolari ta' dawk li jhaddnu habitats ospitanti u speċijiet ta' valur ta' konservazzjoni għoli;

(b) jintrabtu li jippromwovu kooperazzjoni reġjonali u internazzjonali għall-implimentazzjoni ta' programmi komuni dwar il-ħarsien ta' habitats tal-baħar.

3. Foresti u msaġar kostali

Il-Partijiet għandhom jadottaw miżuri intenzjonati għall-preżervazzjoni jew l-iżvilupp ta' foresti u msaġar kostali li jinsabu, b'mod partikolari, barra miż-żoni b'ħarsien speċjali.

4. Duni tar-ramel

Il-Partijiet jintrabtu li jippreżervaw u, fejn ikun possibbli, jirrijabilitaw b'mod sostenibbli d-duni tar-ramel tal-art u dawk li jinsabu taħt l-ilma.

Artikolu 11

Il-pajsaġġi kostali

1. Il-Partijiet, filwaqt li jirrikonoxxu l-valur speċifiku estetiku, naturali u kulturali tal-pajsaġġi kostali, tkun xi tkun il-klassifikazzjoni tagħhom bħala żoni protetti, għandhom jadottaw miżuri biex jiżguraw il-ħarsien tal-pajsaġġi kostali permezz ta' leġislazzjoni, ippjanar u ġestjoni.

2. Il-Partijiet jintrabtu li jippromwovu kooperazzjoni reġjonali u internazzjonali fil-qasam tal-ħarsien tal-pajsaġġ, u b'mod partikolari, l-implimentazzjoni, fejn xieraq, ta' azzjonijiet kongunti għal pajsaġġi kostali transkonfinali.

Artikolu 12

Gzejjer

Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom li jagħtu ħarsien speċjali lill-gzejjer, inklużi gzejjer żgħar, u b'dan il-għan li:

(a) jippromwovu attivitajiet li jiffavorixxu l-ambjent f'tali zoni u li jieħdu miżuri speċjali biex jiżguraw il-parteċipazzjoni tal-abitanti fil-ħarsien tal-ekosistemi kostali bbażata fuq it-tradizzjonijiet u l-għarfien lokali tagħhom;

(b) iqisu l-karatteristiċi speċifiċi tal-ambjent tal-gżira u l-ħtieġa li tiġi żgurata l-interazzjoni fost il-gżejjer fi strateġiji nazzjonali kostali, il-pjanijiet u l-programmi u l-istrumenti ta' ġestjoni, speċjalment fl-oqsma tat-trasport, it-turiżmu, is-sajd, l-iskart u l-ilma.

Artikolu 13

Il-wirt kulturali

1. Il-Partijiet għandhom jadottaw, individwalment jew kollettivament, il-miżuri kollha xierqa għall-preżervazzjoni u l-ħarsien tal-wirt kulturali, u b'mod partikolari l-wirt arkeologiku u storiku taż-żoni kostali, inkluż il-wirt kulturali ta' taħt l-ilma, f'konformità mal-istrumenti nazzjonali u internazzjonali applikabbli.

2. Il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-preżervazzjoni *in situ* tal-wirt kulturali taż-żoni kostali titqies bħala l-ewwel għażla qabel ma jittiehed kwalunkwe intervent immirat għal dan il-wirt.

3. Il-Partijiet għandhom jiżguraw b'mod partikolari li jiġu konservati u ġestiti, b'mod li jissalvagwardja l-preżervazzjoni fit-tul tagħhom, l-elementi tal-wirt kulturali ta' taħt l-ilma taż-żoni kostali li jitneħħew mill-ambjent tal-baħar u għandhom jiżguraw ukoll li daww l-elementi ma jiġux ikkummerċjalizzati, mibjugħa, mixtrija jew skambjati bħala oġġetti kummerċjali.

Artikolu 14

Parteċipazzjoni

1. Bil-għan li tiġi żgurata tmexxija effiċjenti tul il-proċess sħiħ tat-tmexxija integrata taż-żoni kostali, il-Partijiet għandhom jieħdu l-miżuri meħtieġa biex jiżguraw l-involviment xieraq fil-fażijiet tal-formulazzjoni u l-implimentazzjoni ta' strateġiji kostali u tal-baħar, pjanijiet u programmi jew proġetti, kif ukoll il-ħruġ tal-awtorizzazzjonijiet varji, tad-diversi partijiet involuti, inklużi:

- il-komunitajiet territorjali u l-entitajiet pubbliċi kkonċernati;
- operaturi ekonomiċi;
- organizzazzjonijiet mhux governattivi;
- atturi soċjali;
- il-pubbliku kkonċernat.

Tali parteċipazzjoni għandha tinvolvi *inter alia*, entitajiet ta' konsultazzjoni, sħarriġ jew seduti fil-pubbliku, u jistgħu jiġu estiżi għal sħubijiet.

2. Bil-għan li tali parteċipazzjoni tiġi żgurata, il-Partijiet għandhom jipprovdu tagħrif b'mod adegwat, effettiv u fil-ħin.

3. Proċeduri ta' medjazzjoni jew ta' konċiljazzjoni u dritt ta' rikors amministrattiv jew ġuridiku għandhom ikunu disponibbli għal kull parti involuta li tikkontesta deċiżjonijiet, atti jew omissjonijiet, soġġett għad-dispożizzjonijiet dwar il-parteciċipazzjoni stabbiliti mill-Partijiet fir-rigward ta' pjanijiet, programmi jew proġetti li jikkonċernaw iż-żona kostali.

Artikolu 15

Iż-żieda fis-sensibilizzazzjoni, taħriġ, edukazzjoni u riċerka

1. Il-Partijiet jintrabtu li jwettqu, fil-livell nazzjonali, reġjonali jew lokali, attivitajiet ta' zieda fis-sensibilizzazzjoni dwar il-ġestjoni integrata taż-żona kostali u biex jiżviluppaw programmi edukattivi, ta' taħriġ u ta' edukazzjoni pubblika dwar dan is-suġġett.

2. Il-Partijiet għandhom jorganizzaw, direttament, multilateralment jew bilateralment, jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni, iċ-Ċentru jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kkonċernati, programmi edukattivi, ta' taħriġ u ta' edukazzjoni pubblika dwar il-ġestjoni integrata taż-żona kostali bil-għan li jiżguraw l-iżvilupp sostenibbli tagħhom.

3. Il-Partijiet għandhom jipprovdu għal riċerka xjentifika interdixxiplinarja dwar il-ġestjoni integrata taż-żona kostali u dwar l-interazzjoni bejn l-attivitajiet u l-impatti tagħhom fuq iż-żona kostali. Għal dan il-għan, għandhom jistabbilixxu jew jappoġġjaw ċentri ta' riċerka speċjalizzati. L-għan ta' din ir-riċerka huwa, b'mod partikolari, biex ikun avvanzat l-għarfien dwar il-ġestjoni integrata taż-żona kostali, biex tikkontribwixxi għall-informazzjoni pubblika u biex tiffacilita t-tehid tad-deċiżjonijiet kemm pubbliku kif ukoll privat.

TAQSIMA III

STRUMENTI GHALL-ĠESTJONI INTEGRATA TAL-KOSTA

Artikolu 16

Il-mekkanizmi u n-netwerks tas-sorveljanza u tal-osservazzjoni

1. Il-Partijiet għandhom jużaw u jsaħhu l-mekkanizmi eżistenti xierqa tas-sorveljanza u tal-osservazzjoni, jew inkella joħolqu mekkanizmi godda jekk dan ikun meħtieġ. Għandhom ukoll ihejju u jaġġornaw b'mod regolari inventarji nazzjonali dwar iż-żoni kostali li għandhom ikopru, safejn ikun possibbli, informazzjoni dwar riżorsi u attivitajiet, kif ukoll dwar istituzzjonijiet, leġislazzjoni u ppjanar li jistgħu jinfluwenzaw żoni kostali.
2. Sabiex jippromwovu skambju ta' esperjenza xjentifika, dejta u prassi tajba, il-Partijiet għandhom jipparteċipaw, fil-livell amministrattiv u xjentifiku xieraq, f'network għaż-żona kostali Mediterranja, f'kooperazzjoni mal-Organizzazzjoni.
3. Bil-għan li jiffaċilitaw l-osservazzjoni regolari dwar il-qagħda u l-evoluzzjoni taż-żoni kostali, il-Partijiet għandhom jistabbilixxu format ta' referenza u proċess miftiehma biex jiġbru d-dejta xierqa fl-inventarji nazzjonali.
4. Il-Partijiet għandhom jiehdu l-miżuri kollha neċessarji biex jiżguraw aċċess għall-pubbliku għall-informazzjoni miksuba mill-mekkanizmi u n-netwerks tas-sorveljanza u tal-osservazzjoni.

Artikolu 17

Strategija Mediterranja għall-ġestjoni integrata tal-kosta

Il-Partijiet jintrabtu li jikkooperaw għall-promozzjoni tal-iżvilupp sostenibbli taż-żoni kostali, filwaqt li jqisu l-Istrategija Mediterranja għall-Iżvilupp Sostenibbli u billi fejn meħtieġ jikkomplementawha. Għal dan il-għan, il-Partijiet għandhom jiddefinixxu, bl-assistenza ta' Ċentru, qafas komuni reġjonali għall-ġestjoni integrata tal-kosta fil-Mediterran li għandha tigi implimentata permezz ta' pjanijiet ta' azzjoni reġjonali u strumenti oħra ta' operazzjoni, kif ukoll permezz tal-istrateġiji nazzjonali tagħhom.

Artikolu 18

Strateġiji, pjanijiet u programmi nazzjonali tal-kosta

1. Kull Parti għandha ssaħhaħ jew tiffirmola strateġija nazzjonali għall-ġestjoni integrata tal-kosta għall-pjanijiet u l-programmi ta' implimentazzjoni tal-kosta konsistenti mal-qafas komuni reġjonali u f'konformità mal-għanijiet tal-ġestjoni integrata tal-kosta u l-principji ta' dan il-Protokoll, u għandhom jinfurmaw l-Organizzazzjoni dwar il-mekkanizmu ta' koordinazzjoni fis-seħh għal din l-istrateġija.

2. L-istrategija nazzjonali, ibbazata fuq analizi dwar il-qagħda eżistenti, għandha tistabbilixxi għanijiet, tiddetermina prijoritajiet flimkien ma' indikazzjoni tar-raġunijiet, tidentifika ekosistemi kostali li jeħtieġu ġestjoni, kif ukoll l-atturi u l-proċessi kollha rilevanti, tispeċifika l-miżuri li għandhom jittiehdu u l-ispiza tagħhom kif ukoll l-istrumenti istituzzjonali u ġuridiċi u l-mezzi finanzjarji disponibbli, u tistabbilixxi skeda ta' implimentazzjoni.

3. Il-pjanijiet u l-programmi kostali, li jistgħu jitmexxew indipendentement jew inkella jiddaħhlu f'pjanijiet u programmi oħrajn, għandhom jispeċifikaw l-orjentazzjonijiet tal-istrategija nazzjonali u jimplimentawha fil-livell territorjali xieraq, billi jiddeterminaw, *inter alia* u fejn xieraq, il-kapaċitajiet ta' kemm jifilhu u l-kundizzjonijiet għall-allokazzjoni u l-użu tal-meded rispettivi tal-baħar u tal-art taż-żoni tal-kosta.

4. Il-Partijiet għandhom jiddefinixxu indikaturi xierqa biex jivvalutaw l-effettività tal-istrategiji, il-pjanijiet u l-programmi għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali, kif ukoll il-progress fl-implimentazzjoni tal-Protokoll.

Artikolu 19

Valutazzjoni ambjentali

1. Filwaqt li jqisu l-fragilità taż-żoni tal-kosta, il-Partijiet għandhom jiżguraw li l-proċess u l-istudji relatati mal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali għal proġetti pubbliċi u privati li x'aktarx li jkollhom effetti ambjentali sinifikattivi fiż-żoni tal-kosta, u b'mod partikolari fuq l-ekosistemi tagħhom, għandhom iqisu s-sensittività speċifika tal-ambjent u r-relazzjonijiet bejn il-meded tal-baħar u dawk tal-art taż-żona kostali.

2. F'konformità mal-istess kriterji, il-Partijiet għandhom jiformulaw, kif xieraq, valutazzjoni ambjentali strateġika tal-pjanijiet u l-programmi li jaffettwaw iż-żona kostali.

3. Il-valutazzjonijiet ambjentali għandhom iqisu l-impatti kumulattivi fuq iż-żoni tal-kosta, filwaqt li tingħata attenzjoni, *inter alia*, għall-kapaċitajiet ta' kemm jifilhu.

Artikolu 20

Il-politika dwar l-art

1. Bil-għan li tiġi promossa l-ġestjoni integrata taż-żona kostali, jitnaqqsu l-pressjonijiet ekonomiċi, jinżammu ż-żoni miftuħa u jithalla l-aċċess pubbliku għall-baħar u tul ix-xatt, il-Partijiet għandhom jadottaw strumenti ta' politika u miżuri xierqa, inkluż il-proċess ta' pjanar.

2. Għall-finijiet ta' dan, u sabiex tiġi żgurata l-ġestjoni sostenibbli tal-art pubblika u privata taż-żoni kostali, il-Partijiet għandhom *inter alia*, jadottaw mekkaniżmi għall-akkwist, iċ-ċessjoni, l-għoti jew it-trasferiment ta' art għall-qasam pubbliku u jistabbilixxu s-servitù fuq proprjetajiet.

Artikolu 21

Strumenti ekonomiċi, finanzjarji u fiskali

Għall-implimentazzjoni ta' strateġiji nazzjonali tal-kosta u ta' pjanijiet u programmi tal-kosta, il-Partijiet jistgħu jiehdu miżuri xierqa għall-adozzjoni ta' strumenti ekonomiċi, finanzjarji u/jew fiskali rilevanti intenzjonati bħala appoġġ għal inizjattivi lokali, reġjonali u nazzjonali għall-ġestjoni integrata taż-żoni tal-kosta.

TAQSIMA IV

RISKJI LI JAFFETTWAW IŻ-ŻONA KOSTALI

Artikolu 22

Perikli naturali

Fi ħdan il-qafas tal-istrateġiji nazzjonali għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali, il-Partijiet għandhom jiżviluppaw politiki għall-prevenzjoni ta' perikli naturali. Għal dan il-għan, għandhom iwettqu valutazzjonijiet tal-vulnerabbiltà u l-perikli fiż-żoni kostali u jiehdu miżuri ta' prevenzjoni, mitigazzjoni u adattament biex jindirizzaw l-effetti tad-diżastri naturali, b'mod partikolari tat-tibdil fil-klima.

Artikolu 23

Erożjoni tal-kosta

1. F'konformità mal-għanijiet u l-prinċipji stipulati fl-Artikoli 5 u 6 ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet, bil-għan li jevitaw u jnaqqsu l-impatt negattiv tal-erożjoni kostali b'mod aktar effettiv, jiehdu l-impenn li jadottaw kull miżura neċessarja biex iżommu jew iregġgħu lura l-kapaċità naturali tal-kosta li tadatta għal tibdiliet, inklużi dawk ikkaġunati mit-tluġħ fil-livelli tal-baħar.

2. Il-Partijiet, meta jikkunsidraw attivitajiet u xogħlijiet godda li għandhom isiru fiż-żona, inklużi strutturi tal-baħar u xogħlijiet marbuta mad-difiża tal-kosta, għandhom iqisu b'mod partikolari l-effetti negattivi tagħhom fuq l-erożjoni kostali u fuq l-ispejjeż diretti u indiretti li jistgħu jirriżultaw. Fir-rigward tal-attivitajiet u l-istrutturi, il-Partijiet għandhom jadottaw miżuri biex inaqqsu kemm jista' jkun l-effetti tagħhom fuq l-erożjoni tal-kosta.

3. Il-Partijiet għandhom jippruvaw jantiċipaw l-impatt tal-erożjoni kostali permezz tal-ġestjoni integrata ta' attivitajiet, inkluż bl-adozzjoni ta' miżuri speċjali għas-sedimenti kostali u xogħlijiet fuq il-kosta.

4. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom biex jaqsmu bejniethom id-dejta xjentifika li tista' ttejjeb l-għarfien dwar il-qagħda, l-iżvilupp u l-impatti tal-erożjoni tal-kosta.

Artikolu 24

Reazzjoni għad-diżastri natural

1. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom biex jippromwovu kooperazzjoni internazzjonali b'reazzjoni għad-diżastri naturali, u li jiehdu l-miżuri kollha neċessarji biex jindirizzaw l-effetti li jirriżultaw minnhom fil-hin.

2. Il-Partijiet jiehdu l-impenn biex jikkoordinaw l-użu tat-tagħmir ta' detezzjoni, twissija u komunikazzjoni għad-disponibbiltà tagħhom, filwaqt li jagħmlu użu minn mekkaniżmi u inizjattivi eżistenti, biex jiżguraw it-trażmissjoni malajr kemm jista' jkun ta' tagħrif urgenti

dwar diżastri naturali kbar. Il-Partijiet għandhom javżaw lill-Organizzazzjoni dwar liema huma l-awtoritajiet nazzjonali kompetenti li jilqgħu u jittrażmettu tali tagħrif fil-kuntest ta' mekkaniżmi internazzjonali rilevanti.

3. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom biex jippromwovu kooperazzjoni reċiproka u kooperazzjoni fost awtoritajiet nazzjonali, reġjonali u lokali, organizzazzjonijiet mhux governattivi u organizzazzjonijiet kompetenti oħra għall-forniment fuq bażi ta' urġenza ta' għajjnuna umanitarja b'reazzjoni għal diżastri naturali li jaffettwaw iż-żoni kostali tal-Baħar Mediterran.

TAQSIMA V

KOOPERAZZJONI INTERNAZZJONALI

Artikolu 25

It-taħriġ u r-riċerka

1. Il-Partijiet jieħdu l-impenn li, direttament jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, jikkooperaw fit-taħriġ ta' persunal xjentifiku, tekniku u amministrattiv fil-qasam tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali, partikolarment bil-ġħan li:

- (a) jidentifikaw u jsaħħu l-kapaċitajiet;
- (b) jiżviluppaw ir-riċerka xjentifika u teknika;
- (c) jipromwovu ċentri speċjalizzati fil-ġestjoni integrata taż-żona kostali;
- (d) jipromwovu programmi ta' taħriġ għal professjonisti lokali.

2. Il-Partijiet jimpenjaw ruħhom biex, direttament jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, jipromwovu riċerka xjentifika u teknika fil-ġestjoni integrata taż-żona kostali, partikolarment permezz tal-iskambju ta' tagħrif xjentifiku u tekniku u tal-koordinazzjoni tal-programmi tagħhom tar-riċerka fuq temi ta' interess komuni.

Artikolu 26

Assistenza xjentifika u teknika

Għall-finijiet tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali, il-Partijiet jimpenjaw ruħhom biex , direttament jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, jikkooperaw flimkien dwar il-forniment ta' assistenza xjentifika u teknika, inkluż l-aċċess għat-teknoloġiji ambjentalment sodi u t-trasferiment tagħhom, u kull xort'ohra possibbli ta' assistenza, lil Partijiet li jirrikjedu tali assistenza.

Artikolu 27

Skambju ta' informazzjoni u ta' attivitajiet ta' interess komuni

1. Il-Partijiet jieħdu l-impenn li, direttament jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, jikkooperaw fl-iskambju tal-informazzjoni dwar l-użu tal-aħjar prassi ambjentali.

2. Bl-appoġġ tal-organizzazzjoni, il-Partijiet għandhom b'mod partikolari:

- (a) jiddefinixxu indikaturi għall-ġestjoni tal-kosta, filwaqt li jqisu dawk eżistenti, u jikkooperaw fl-użu ta' tali indikaturi;

(b) jistabilixxu u jzommu valutazzjonijiet aġġornati dwar l-użu u l-ġestjoni taż-żoni tal-kosta;

(c) iwettqu attivitajiet ta' interess komuni, bħal proġetti ta' dimostrazzjoni tal-ġestjoni integrata taż-żona tal-kosta.

Artikolu 28

Kooperazzjoni transkonfinali

Il-Partijiet għandhom jippruvaw, direttament jew bl-assistenza tal-organizzazzjoni jew l-organizzazzjonijiet internazzjonali kompetenti, fil-livell bilaterali jew multilaterali, jikkoordinaw, fejn xieraq, l-istrateġiji, il-pjanijiet u l-programmi nazzjonali tagħhom dwar il-kosta relatati ma' żoni kostali li jmissu mal-fruntieri. Entitajiet amministrattivi u domestiċi rilevanti għandhom jiġu assoċjati f'tali koordinazzjoni.

Artikolu 29

Valutazzjoni ambjentali transkonfinali

1. Fil-qafas ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet qabel ma jawtorizzaw jew japprovaw pjanijiet, programmi u proġetti li x'aktarx ikollhom effett sinifikanti fuq iż-żoni kostali ta' Partijiet oħra, għandhom jikkooperaw bejniethom permezz ta' notifika, skambju ta' informazzjoni u konsultazzjoni fil-valutazzjoni tal-impatti ambjentali ta' tali pjanijiet, programmi u proġetti, filwaqt li jqisu l-Artikolu 19 ta' dan il-Protokoll u l-Artikolu 4, paragrafu 3(d) tal-Konvenzjoni.

2. Għal dan il-għan, il-Partijiet jieħdu l-impenn li jikkooperaw fil-formulazzjoni u l-adozzjoni ta' linji gwida xierqa għad-determinazzjoni ta' proċeduri għan-notifka, l-iskambju ta' informazzjoni u l-konsultazzjoni f'kull stadju tal-proċess.

3. Il-Partijiet jistgħu, fejn xieraq, jidhlu fi ftehimiet bilaterali jew multilaterali għall-implimentazzjoni effettiva ta' dan l-Artikolu.

TAQSIMA VI

DISPOŻIZZJONIJIET ISTITUZZJONALI

Artikolu 30

Punti fokali

Kull Parti għandha tinnomina Punt Fokali biex iservi ta' kollegament maċ-Ċentru dwar l-aspetti tekniċi u xjentifiċi tal-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll u għat-tixrid tal-informazzjoni fil-livell nazzjonali, reġjonali u lokali. Il-Punti Fokali għandhom jiltaqgħu perjodikament biex jaqdu l-funzjonijiet li jitnisslu minn dan il-Protokoll.

Artikolu 31

Rapporti

Il-Partijiet għandhom jipprezentaw fil-Laqgħat ordinarji tal-Partijiet Kontraenti, rapporti dwar l-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, fil-forma u fiż-żmien stipulati kif stabbiliti minn dawn il-Laqgħat, inklużi l-miżuri li ttiehdu, l-effettività tagħhom u l-problemi li ltaqgħu magħhom waqt l-implimentazzjoni.

Artikolu 32

Koordinazzjoni istituzzjonali

1. L-Organizzazzjoni għandha tkun responsabbli biex tikkoordina l-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll. Għal dan il-għan, din għandha tirċievi l-appoġġ taċ-Ċentru, li lili tista' tgħaddi l-funzjonijiet li ġejjin:

(a) jgħin lill-Partijiet jiddefinixxu qafas komuni reġjonali għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali fil-Mediterran skont l-Artikolu 17;

(b) ihejji rapport regolari dwar il-qagħda u l-iżvilupp tal-ġestjoni integrata taż-żona kostali fil-Baħar Mediterran bil-għan li tkun iffaċilitata l-implimentazzjoni tal-Protokoll;

(c) jiskambja l-informazzjoni u jwettaq attivitajiet ta' interess komuni skont l-Artikolu 27;

(d) fuq talba, jagħti għajnuna lill-Partijiet biex:

- jipparteċipaw f'network taż-żona kostali tal-Mediterran skont l-Artikolu 16;

- ihejju u jimplementaw l-istrategiji nazzjonali tagħhom għall-ġestjoni integrata kostali skont l-Artikolu 18;

- jikkooperaw f'attivitajiet ta' taħriġ u f'programmi xjentifiċi u tekniċi skont l-Artikolu 25;

- jikkoordinaw, fejn xieraq, il-ġestjoni taż-żoni kostali transkonfinali skont l-Artikolu 28;

(e) jorganizza l-laqgħat tal-Punti Fokali skont l-Artikolu 30;

(f) jaqdi kull funzjoni oħra inkarigata lil mill-Partijiet.

2. Għall-finijiet tal-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll, il-Partijiet, l-Organizzazzjoni u ċ-Ċentru jistgħu b'mod kongunt jistabilixxu kooperazzjoni ma' organizzazzjonijiet mhux governattivi, li l-attivitajiet tagħhom huma relatati ma' dan il-Protokoll.

Artikolu 33

Laqgħat tal-Partijiet

1. Il-laqgħat ordinarji tal-Partijiet ta' dan il-Protokoll għandhom isiru flimkien mal-laqgħat ordinarji tal-Partijiet Kontraenti għall-Konvenzjoni magħmula skont l-Artikolu 18 tal-Konvenzjoni. Il-Partijiet jistgħu jsejġu wkoll laqgħat straordinarji f'konformità ma' dak l-Artikolu.

2. Il-funzjonijiet tal-laqgħat tal-Partijiet għal dan il-Protokoll għandhom ikunu hekk:

(a) iżommu taħt revizjoni l-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll;

(b) jiżguraw li dan il-Protokoll jiġi implimentat f'koordinazzjoni u sinerġija mal-Protokoll li oħrajn;

(c) jissorveljaw ix-xogħol tal-organizzazzjoni u taċ-Ċentru rigward l-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll u jipprovdu linji gwida ta' politika għall-attivitajiet tagħhom;

(d) jikkunsidraw l-effiċjenza tal-miżuri adottati għall-ġestjoni integrata taż-żona kostali u l-ħtieġa ta' miżuri oħra, b'mod partikolari fis-sura ta' annessi jew emendi għal dan il-Protokoll;

(e) iwettqu rakkomandazzjonijiet lill-Partijiet dwar il-miżuri li għandhom ikunu adottati għall-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll;

(f) jeżaminaw ir-rakkomandazzjonijiet tal-Laqgħat tal-Punti Fokali skont l-Artikolu 30 ta' dan il-Protokoll;

(g) jikkunsidraw ir-rapporti pprezentati mill-Partijiet u jagħmlu rakkomandazzjonijiet xierqa skont l-Artikolu 26 tal-Konvenzjoni;

(h) jeżaminaw kull informazzjoni oħra rilevanti li tiġi pprezentata permezz taċ-Ċentru;

(i) jeżaminaw kull kwistjoni oħra rilevanti għal dan il-Protokoll, kif ikun xieraq.

TAQSIMA VII

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 34

Ir-relazzjoni mal-Konvenzjoni

1. Id-dispożizzjonijiet tal-Konvenzjoni li jkollhom x'jaqsmu ma' kwalunkwe Protokoll għandhom japplikaw għal dan il-Protokoll.
2. Ir-regoli ta' proċedura u r-regoli finanzjarji adottati skont l-Artikolu 24 tal-Konvenzjoni għandhom japplikaw fir-rigward ta' dan il-Protokoll, għajr jekk il-Partijiet f'dan il-Protokoll jiftiehm u xorta oħra.

Artikolu 35

Relazzjonijiet ma' partijiet terzi

1. Il-Partijiet għandhom, fejn ikun xieraq, jistiednu Stati li mhumiex Partijiet f'dan il-Protokoll u organizzazzjonijiet internazzjonali sabiex jikkooperaw fl-implimentazzjoni ta' dan il-Protokoll.
2. Il-Partijiet jintrabtu li jadottaw il-mizuri xierqa, konsistenti mal-liġi internazzjonali, biex jiżguraw li hadd ma jwettaq xi attività kuntrarja għall-prinċipji jew għall-għanijiet ta' dan il-Protokoll.

Artikolu 36

Firma

Dan il-Protokoll għandu jkun miftuħ għall-iffirmar f'Madrid, Spanja, mill-21 ta' Jannar 2008 sal-20 ta' Jannar 2009 minn kwalunkwe Parti Kontraenti fil-Konvenzjoni.

Artikolu 37

Ratifikazzjoni, aċċettazzjoni jew approvazzjoni

Dan il-Protokoll għandu jkun soġġett għal ratifikazzjoni, aċċettazzjoni jew approvazzjoni. L-istrumenti tar-ratifika, l-aċċettazzjoni jew l-approvazzjoni għandhom jiġu ddepożitati mal-Gvern ta' Spanja, li għandu jassumi l-funzjonijiet ta' Depożitarju.

Artikolu 38

Adeżjoni

Mill-21 ta' Jannar 2009, dan il-Protokoll għandu jkun miftuħ għal adeżjoni minn kwalunkwe Parti fil-Konvenzjoni.

Artikolu 39

Dhul fis-seħh

Dan il-Protokoll għandu jidhol fis-seħh fit-tletin (30) jum wara d-depożitu tal-anqas ta' sitt strumenti ta' ratifikazzjoni, aċċettazzjoni, approvazzjoni jew adeżjoni.

Artikolu 40

Testi awtentiċi

Dan il-Protokoll oriġinali, li t-testi tiegħu bl-Għarbi, bl-Ingliż, bil-Franciz u bl-Ispanjol huma ugwalment awtentiċi, għandu jiġi ddepożitat mad-Depożitarju.

BĦALA XHUD, il-firmatarji hawn taħt, awtorizzati għal dan, iffirmaw dan il-Protokoll.

MAGHMUL F'MADRID, SPANJA, fil-wieħed u għoxrin jum ta' Jannar elfejn u tmienja.